

Applaus voor herinrichting van GZG-terrein

Enthousiasme overheerst tijdens informatieavond.

door **Marc Brink**

DEN BOSCH - Zo'n 400 belangstellenden reageerden gisteren enthousiast op het plan voor herontwikkeling van het Groot Ziekengasthuisterrein. Woningen zoals je die hebt in Kopenhagen. Een brede brug voor fietsers en voetgangers zoals in Parijs. Een bibliotheek zoals als er een staat in Stockholm. Terrassen met bomen die doen denken aan Aix en Provence. Een plein met lichtkrant zoals op Times Square in New York. Stedenbouwkundige Kees Rijnboutt ziet het helemaal in. In het Theater aan de Parade met informatie over een 'spannend winkelgebied met ruimere voor groen' en een nieuwe Binnendieze klomp applaus.

Voortdurend Geert Snijders de maquette ontdekte, gaf hij met Rijnboutt en landschapsarchitect Peter Lubbers een toelichting. Snijders zei 'vurig te hopen' dat de Bijenkorf 12.000 tot 14.000 vierkante meter gaat vullen. Volgens Rijnboutt is de directeur van de Bijenkorf 'razend enthousiast' over. Bij het project hoort ook een nieuwe opstalplaats voor de nieuwe Binnendieze met een ondergrondse ruimte voor botten. Inge Hartema, voorzitter van de werkgroep Binnendieze, zei zo'n afkapping toe te juichen. Wat haar betreft zou er ook een verbinding met de Zuid-Willemsvaart mogen komen. 'Daar wordt rekening mee gehouden', aldus Willem van der Made, directeur staatsontwikkeling van de gemeente.

Clemens Graafma zei te vrezen dat de Zuid-Willemsvaart blokkeert. Hij stelde voor dat de gemeente de projectontwikkelaars gaat uitkopen. 'Dan kun je op termijn het plan aanpassen aan de ontwikkelingen van de Zuid-Willemsvaart'. Van der Made voelt niks voor uitkopen. 'Je hebt ontwikkelaars nodig om risico's te delen. Bovendien weten we nog lang niet wat er met de Zuid-Willemsvaart gaat gebeuren. Het blijft mogelijk om dingen te koppelen, maar je moet

Lubbers

Rijnboutt: monumenten versterken het geheugen van de stad.

door **Wim Hagemans**

DEN BOSCH - Terug naar de 'gegroefde stad', en daarmee de grootschalige ingrepen van de jaren zestig en zeventig van de vorige eeuw weer ongedaan maken. Dat hebben de Amsterdamse stedenbouwkundige Kees Rijnboutt en landschapsarchitect Peter Lubbers voor ogen met de herinrichting van het terrein van het voormalige Groot Ziekengasthuis vanaf 2012. Gisteravond presenteerden zij hun plan in het Theater aan de Parade.

Het stervormige ziekenhuispaviljoen uit 1913 vindt Rijnboutt het allerinteressantste van de ziekenhuismonumenten, zeker nadat het van zijn latere aanbouwsels zal zijn ontdaan. 'Het is wel een beetje verloederd, maar het is er nog helemaal. Die zes ziekenhuisgebouwen horen bij elkaar, ze vormen samen een monument voor de nieuwe gezondheidszorg van begin twintigste eeuw. Als ze een goede functie krijgen, zullen ze het geheugen van de stad versterken.'

Rijnboutt, oud-rijksbouwmeester,

wordt vorig jaar als adviseur aangehouden bij de verdere ontwikkeling van het stedenbouwkundig plan voor het GZG-terrein, toen een aantal problemen lastig leek te kunnen worden opgelost. Rijnboutt haalde op zijn beurt de in Den Bosch werkende en in Vught wonende landschapsarchitect Peter Lubbers erbij.

In het plan van Rijnboutt en Lubbers bleek wel ruimte voor het stergebouw, dat aanvankelijk voor het grootste deel gesloopt zou worden. 'En waar we monumenten sparen, komt geen parkeergarage. Daar kun je dus bomen in de volle grond planten, die groot kunnen worden. Het GZG-gebied had vroeger veel groen en water. We willen dat deel van de stad weer groen maken', aldus Lubbers. Hij denkt onder andere aan meerstammige platanen. De bomen die nu op het Burgemeester Loefflein staan, worden verplaatst naar elders op het plein dat anders van vorm wordt. Lubbers denkt voorts aan 'een heel sobere verharding' van

de stad niet voor zoveel jaar op slot gooien', aldus Van der Made. Op het totale GZG-terrein komen 515 woningen. Van der Made wil dat zo'n 20 procent daarvan in de goedkope sector valt. Projectontwikkelaar Peter van der Gugten betrekt dat er een grote variëteit zal zijn. 'Er zal koop en huur zijn in alle categorieën. Bij de indeling van de woning krijgen de bewoners zoveel mogelijk vrijheid', aldus Van der Gugten.

Een bewoonster van de Nieuwstraat informeerde naar de toekomst van enkele monumentale panden in haar straat die vroeger tot het ziekenhuiscomplex behoorden. Volgens Van der Gugten worden deze gebouwen gerestaureerd en wordt heel zorgvuldig gekeken naar een invulling. 'Het is een heel mooi deel van het plan. Het kan gaan om wonen of ateliers.'

Het plan biedt plaats voor maximaal 28.700 vierkante meter winkeluimte. Finkers, eigenaar van chocolaterie De Roosekrans in de Hinthamerstraat, vroeg zich af of dat niet teveel van het goede is als 'iedereen een boterham gunt'. Volgens Van der Gugten zorgen de nieuwe winkels juist voor een 'impuls'. 'En vanuit de binnenstad horen wij dat winkeliers zoeken naar winkelvloeren van duizend tot tweeduizend vierkante meter, die er nu niet zijn. Den Bosch is geen provincieplaats meer', zei Van der Gugten.

de stad niet voor zoveel jaar op slot gooien', aldus Van der Made. Op het totale GZG-terrein komen 515 woningen. Van der Made wil dat zo'n 20 procent daarvan in de goedkope sector valt. Projectontwikkelaar Peter van der Gugten betrekt dat er een grote variëteit zal zijn. 'Er zal koop en huur zijn in alle categorieën. Bij de indeling van de woning krijgen de bewoners zoveel mogelijk vrijheid', aldus Van der Gugten.

Een bewoonster van de Nieuwstraat informeerde naar de toekomst van enkele monumentale panden in haar straat die vroeger tot het ziekenhuiscomplex behoorden. Volgens Van der Gugten worden deze gebouwen gerestaureerd en wordt heel zorgvuldig gekeken naar een invulling. 'Het is een heel mooi deel van het plan. Het kan gaan om wonen of ateliers.'

Het plan biedt plaats voor maximaal 28.700 vierkante meter winkeluimte. Finkers, eigenaar van chocolaterie De Roosekrans in de Hinthamerstraat, vroeg zich af of dat niet teveel van het goede is als 'iedereen een boterham gunt'. Volgens Van der Gugten zorgen de nieuwe winkels juist voor een 'impuls'. 'En vanuit de binnenstad horen wij dat winkeliers zoeken naar winkelvloeren van duizend tot tweeduizend vierkante meter, die er nu niet zijn. Den Bosch is geen provincieplaats meer', zei Van der Gugten.

Lubbers maakt de binnenstad groener

De Bossche binnenstad heeft nu 96.000 vierkante meter winkeluimte. Daar komt 28.700 vierkante meter bij.

Stadsbibliotheek/mediatheek, stadsarchief en andere (culturele) functies

Warenhuis: (mogelijk Bijkorfverassing) 12.000 tot 14.000 m²

Stadskas (met glas overdekt plein)

515 woningen
510 parkeerplaatsen (bewoners)
895 parkeerplaatsen (bezoekers)
1.000 stallingplaatsen fietsen

uitbreiding GZG-terrein

96.000 m²
28.700 m²

Winkelruimte (m²) in binnenstad Den Bosch

GZG-terrein met warenhuis, stadskas, woningen en bibliotheek

De Bossche binnenstad heeft nu 96.000 vierkante meter winkeluimte. Daar komt 28.700 vierkante meter bij.

Stadsbibliotheek/mediatheek, stadsarchief en andere (culturele) functies

Warenhuis: (mogelijk Bijkorfverassing) 12.000 tot 14.000 m²

Stadskas (met glas overdekt plein)

515 woningen
510 parkeerplaatsen (bewoners)
895 parkeerplaatsen (bezoekers)
1.000 stallingplaatsen fietsen

uitbreiding GZG-terrein

Het publiek verdronk zich gisteravond in het Theater aan de Parade rond de maquette van het stedenbouwkundig plan voor het ziekenhuissterrein in de Bossche binnenstad.

loop in moderne vormgeving. Lubbers: 'Misschien met kunst, licht of geluidseffecten. We willen een bijzondere opstalplaats maken aan het Sterplein, of zelfs in de bibliotheek aan dat plein. Het moet een fascinerende toevoeging aan de stad worden.'

De nieuwe toegang tot de binnenstad wordt het Kanaalplein aan de Zuid-Willemsvaart. Daar komt een busstraton en rijden auto's de parkeergarage in. Fietsers bereiken van daar gemakkelijk de stalling onder het bibliotheekgebouw. Aan het plein wordt voorts een nieuwe verbinding voor voetgangers en fietsers over het kanaal gelegd.

'Een bijzondere brug, een feestbrug, ook geschikt om er te verblijven' als het aan Kees Rijnboutt ligt. Wil deze brug echt gaan functioneren, dan moet er in het verlengde ook een nieuwe brug over de Aa worden gelegd, en een langzaamverkeersroute door de Hennequinsstraat in De Muntel.

foto **Marc Bolsius**